แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ รอบที่ 2 /2566

เขตสุขภาพที่ 1 : จังหวัดเชียงใหม่

ระหว่างวันที่ 21 – 23 มิถุนายน 2566

****

1) กรอบประเด็นการตรวจราชการ ( ) Agenda Based (/) Functional Based ( ) Area Based

2) ประเด็นการตรวจราชการที่มุ่งเน้น /ตัวชี้วัดฯ:

ประเด็นที่ 5 : ลดป่วย ลดตาย และการสร้างความมั่น คงทางสุขภาพ

ตัวชี้วัดกำกับติดตาม : ร้อยละของผู้ที่ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก

(1) มีระบบการจัดการที่เกี่ยวข้องกับรอยโรคเสี่ยงมะเร็งและมะเร็งช่องปากในประชาชนอายุ 40 ปีขึ้นไป ในระดับจังหวัด

(2) ร้อยละของประชาชนอายุ 40 ปีขึ้นไปที่มารับบริการ ได้รับการตรวจช่องปากและคัดกรองรอยโรคในช่องปาก (ร้อยละ 40)

(3) จำนวนผู้ที่มีรอยโรคเสี่ยงมะเร็งและมะเร็งช่องปาก ได้รับการตัดชิ้นเนื้อ (biopsy) และตรวจทางพยาธิวิทยา

3) สถานการณ์

สถานการณ์โรคมะเร็งช่องปากในจังหวัดเชียงใหม่พบว่ามีความชุกมีแนวโน้มลดลงจากปี 2561-2565 โดยลดลงจาก 6.8, 8.5, 7.6, 7.1, 3.5 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ โดยมะเร็งที่พบมาก 3 อันดับแรกปี 2565 อันดับ 1 คือ Malignant neoplasm of tongue อันดับ 2 คือ Malignant neoplasm of parotid gland อันดับ 3 คือ Malignant neoplasm of palate ด้านระบบบริการมี node รับส่งต่อ 5 node มีทันตแพทย์สาขาเวชศาสตร์ช่องปาก 1 คน สาขาศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล 7 คน และผู้ป่วยสามารถใช้สิทธิการรักษาจากชุดสิทธิ์ประโยชน์ของระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า ข้าราชการ และประกันสังคม

ความชุกของผู้ป่วยมะเร็งช่องปาก จังหวัดเชียงใหม่ปี 2561-2565

ปีพ.ศ.	ประชากร (คน)	Oral CA (คน)	ต่อแสนประชากร
ปี 2561	1,746,839	118	6.8
ปี 2562	1,625,080	138	8.5
ปี 2563	1,779,254	135	7.6
ปี 2564	1,784,370	126	7.1
ปี 2565	1,789,385	63	3.5

ที่มา HDC ณ 13 มิถุนายน 2566

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน จ.เชียงใหม่		
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566*
1) มีระบบการจัดการที่เกี่ยวข้องกับรอยโรคเสี่ยงมะเร็งและมะเร็งช่องปากในประชาชนอายุ 40 ปีขึ้น ไป ในระดับจังหวัด	NA	NA	มี
2) ร้อยละของประชาชนอายุ 40 ปีขึ้นไปที่มารับบริการ ได้รับการตรวจช่องปากและคัดกรองรอยโรคในช่องปาก	NA	NA	8.27
3) จำนวนผู้ที่มีรอยโรคเสี่ยงมะเร็งและมะเร็งช่องปาก ได้รับการตัดชิ้นเนื้อ (biopsy) และตรวจทางพยาธิวิทยา	NA	NA	6 ราย

ที่มา HDC ณ 13 มิถุนายน 2566

เมื่อพิจารณาผลการคัดกรองรายไตรมาสพบว่า ในไตรมาสที่ 1 อยู่ในช่วงการชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงาน ผลงานจึงยังมีน้อย ในส่วนไตรมาส 2 และ 3 มีการคัดกรองเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ผลงานการคัดกรองในภาพรวมจังหวัดยังอยู่ในระดับที่ต่ำจากเป้าหมายมาก (เป้าหมายร้อยละ 40) เนื่องจากผู้มารับบริการสุขภาพช่องปากที่ รพ.สต. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการคัดกรองมะเร็งช่องปาก เพราะไม่มีทันตแพทย์หรือทันตบุคลากรที่ผ่านการอบรมการตรวจรอยโรคมาตรวจคัดกรองรอยโรคในช่องปากใน รพ.สต. ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักจะตั้งรับการตรวจคัดกรองรอยโรคช่องปากที่โรงพยาบาลประจำอำเภอ

4) ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 /ความก้าวหน้าจากการตรวจราชการรอบที่ 1/2566

จากตรวจราชการรอบที่ 1/2566 ประชาชนอายุ 40 ปีขึ้นไปที่มารับบริการทันตกรรม ได้รับการตรวจช่องปากและคัดกรองรอยโรคในช่องปากร้อยละ 2.60 และไม่พบผู้มีรอยโรคในช่องปาก ส่วนในไตรมาสที่ 3 มีการตรวจคัดกรองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.27 และพบผู้มีรอยโรคในช่องปากจำนวน 6 ราย อำเภอที่ยังไม่มีผลงานการตรวจคัดกรองรอยโรคในช่องปาก จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อ.ดอยเต่า อ. เวียงแหง อ.ไชยปราการ อ. แม่วาง และอ.กัลยาณวัฒนา

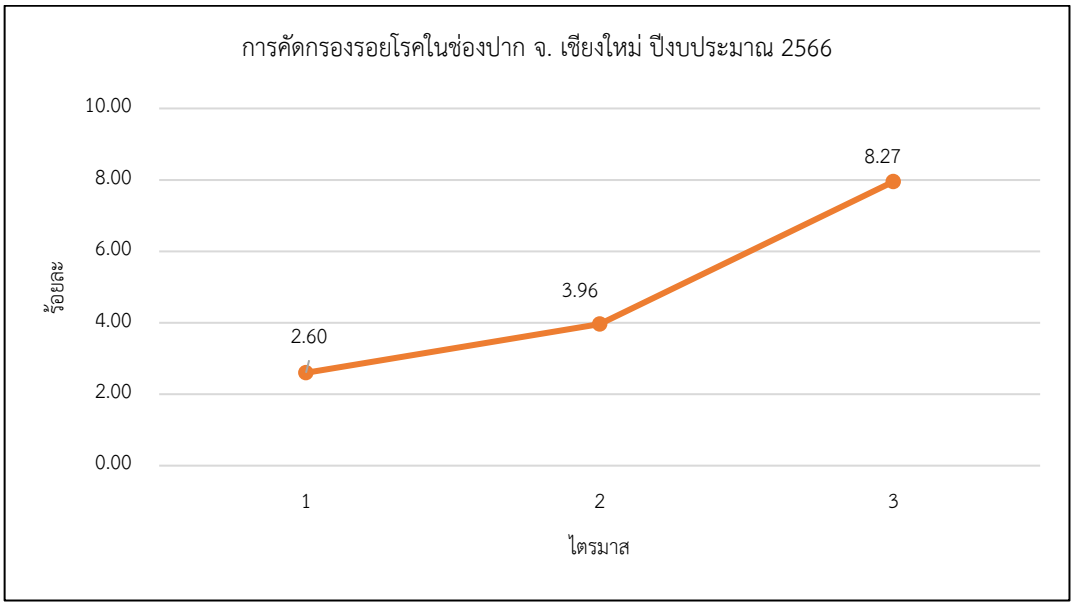

อำเภอ	จำนวนผู้รับบริการทันตกรรม (คน)	ได้รับการตรวจคัดกรอง PDMs		พบรอยโรค (คน)
		คน	ร้อยละ	
เมืองเชียงใหม่	3,860	238	6.17	0
จอมทอง	5,638	511	9.06	0
แม่แจ่ม	5,032	771	15.32	1
เชียงดาว	3,491	859	24.61	1
ดอยสะเก็ด	5,347	203	3.80	0
แม่แตง	4,928	847	17.19	0
แม่ริม	5,187	735	14.17	3
สะเมิง	1,475	204	13.83	0
ฝาง	5,830	165	2.83	0
แม่อาย	4,883	301	6.16	0
พร้าว	9,593	159	1.66	0
สันป่าตอง	21,754	1340	6.16	0
สันกำแพง	4,084	412	10.09	0
สันทราย	8,797	363	4.13	1
หางดง	6,764	706	10.44	0
ฮอด	4,027	19	0.47	0
ดอยเต่า	2,535	0	0.00	0
อมก๋อย	3,298	681	20.65	0
สารภี	5,590	1281	22.92	0
เวียงแหง	2,592	0	0.00	0
ไชยปราการ	2,556	0	0.00	0
แม่วาง	2,559	0	0.00	0
แม่ออน	1,477	276	18.69	0
ดอยหล่อ	4,073	367	9.01	0
กัลยาณิวัฒนา	798	0	0.00	0
รวม	**126,168**	**10438**	**8.27**	**6**

ที่มา HDC ณ 13 มิถุนายน 2566

5) การแก้ไขปัญหาตามข้อสั่งการ/ข้อเสนอแนะ ที่ให้ไว้จากการตรวจราชการฯ รอบที่ 1/2566

-

6) วิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค/โอกาสพัฒนา และ Best Practice

(1) ความครอบคลุมในการตรวจมีน้อยโดยเฉพาะใน รพ.สต.

(2) มีการตกหล่นของการบันทึกข้อมูลลงในระบบ (ยังไม่ได้คีย์ข้อมูล/คีย์รหัสไม่ถูกต้อง)

(3) ขาดการปรับปรุงแนวทางการวางระบบส่งต่อกรณีพบผู้ป่วยมีรอยโรคในช่องปากให้เป็นปัจจุบัน

7) ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา/ปัจจัยความสำเร็จ

(1) เพิ่มการคัดกรองรอยโรคเชิงรุก สร้างความรอบรู้ในการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปากด้วยตนเองแก่ประชาชน

(2) ให้ รพ.นครพิงค์เป็นผู้จัดวางแนวทางระบบส่งต่อของจังหวัดเชียงใหม่กรณีพบผู้ป่วยมีรอยโรคในช่อง ปาก

(3) นำเทคโนโลยีทันตกรรมทางไกล (Teledentistry) โดยใช้ Intraoral camera มาช่วยในการตรวจคัดกรอง ส่งต่อ และให้คำปรึกษา

(4) กำกับติดตามการบันทึกข้อมูลในระบบอย่างต่อเนื่อง

8) Action Plan ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

(1) จัดหมุนเวียนทันตบุคลากรออกตรวจคัดกรองรอยโรคเชิงรุกในพื้นที่ที่ขาดแคลนทันตบุคลากร

(2) วางแนวทางการส่งต่อกรณีพบผู้มีรอยโรค

(3) พัฒนาแนวทางการจัดบริการทันตกรรมทางไกล (Teledentistry) ใน รพ. node และรพ.สต. นำร่อง 9 แห่งที่ถ่ายโอนไป อบจ.

(4) นิเทศติดตามการตรวจคัดกรองรอยโรคในช่องปากอย่างต่อเนื่อง

ผู้รายงาน : นางสาวทัศนีย์ สุวรรณโชติ
ตำแหน่ง : ทันตแพทย์ชำนาญการ
กลุ่มงาน : กลุ่มงานทันตสาธารณสุข
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
โทร. : 053211048 ต่อ 130หรือ 131
E-mail: dentalchiangmai@gmail.com